

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับเป็นเวลามากกว่า 50 ปีแล้วที่โทรทัศน์ได้เข้ามาเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในประเทศไทย โดยโทรทัศน์ได้ถือกำเนิดในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2495 เมื่อสถานีไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหมได้ทำการออกอากาศครั้งแรกในระบบขาวดำ จากการเริ่มต้นที่มีสถานีโทรทัศน์เพียงช่องเดียว คือ สถานีไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีสถานีโทรทัศน์ทั้งหมด 2 ระบบด้วยกัน คือ สถานีโทรทัศน์ระบบฟรีทีวี ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทีวีเสรี และอีกในระบบหนึ่งก็คือ สถานีโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก หรือเคเบิลทีวี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ยูบีซี

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชน ดังนั้นผู้รับสารของโทรทัศน์จึงเป็นผู้รับสารมวลชนมีลักษณะที่หลากหลาย แตกต่างกันในลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographics) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างทางด้านจิตวิทยา (Psychographic) และ วิถีชีวิต (Life-Style) ด้วยเหตุนี้รายการโทรทัศน์จึงต้องมีลักษณะรายการที่แตกต่างกันออกไปเพื่อตอบสนองกับความต้องการของผู้รับสาร ทำให้เกิดรายการโทรทัศน์รูปแบบต่าง ๆ ขึ้น ได้แก่ รายการข่าว เกมโชว์ คิวโชว์ สารคดี ละคร เป็นต้น ซึ่งหากเราจะจำแนกรายการรูปแบบเหล่านี้ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายก็อาจจะแบ่งได้เป็น รายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หญิง เช่น รายการคุยเฟื่องเรื่องผู้หญิง รายการผู้หญิงถึงผู้หญิง รายการแอดวานซ์ รายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นพ่อแม่ เช่น รายการดวงใจพ่อแม่ รายการพ่อแม่มือใหม่ รายการรักลูกให้ถูกทาง รายการเพลงสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น เช่น รายการ OIC รายการเขียนใจเกะ รายการ Five Live ส่วนรายการข่าวจะเป็นรายการที่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายใด เช่น รายการข่าวภาคค่ำ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการคุยคุ้ยข่าว และรายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก เช่น รายการเจ้าขุนทอง รายการซูเปอร์จิว รายการดรณธรรม เป็นต้น

สำหรับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้น ถือเป็นรายการที่อยู่คู่กันมาพร้อมกับการก่อกำเนิดของสถานีโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นระยะเวลาอันยาวนาน แต่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กก็ยังคงเป็นรายการที่ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ เท่าที่ควร จะเห็นได้ว่าตั้งแต่อดีตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมีอยู่ไม่กี่รายการ ซึ่งส่วนใหญ่รายการเหล่านี้จะเป็นรายการที่ได้แพร่ภาพออกอากาศเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แล้วก็ต้องอำลาจอไป และมีรายการใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่ เป็นวัฏจักรหมุนเวียนเช่นนี้ อย่างไรก็ตามรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กบางรายการ ก็สามารถยืนหยัดได้เป็นระยะเวลานาน และเป็นรายการที่ได้รับความนิยม เช่น รายการ “สโมสรมั้งน้อย” ของภัทรจารย์ อัยศิริ หรือ นานิด ที่เคยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ซึ่งปัจจุบันรายการนี้ไม่มีแล้ว อย่างไรก็ตามยังคงมีรายการเด็กที่ได้รับความนิยมต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน เช่น รายการ “เจ้าขุนทอง” ของ ครูอ้าว ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รายการ “ซูเปอร์จิ๋ว” ของ วิวัฒน์ วงศ์ภัทรศิริ ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ควรได้รับการพัฒนา เพราะเด็กถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ถ้าเด็กไม่มีคุณภาพแล้วชาติจะได้รับการพัฒนาได้อย่างไร สิ่งที่สามารถอบรมบ่มเพาะเด็กได้ดีนั้นนอกจากสถาบันครอบครัวและโรงเรียนแล้ว สถาบันสื่อมวลชนก็ถือเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่ง รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กสามารถเป็นเครื่องมือในการช่วยปลูกฝังจริยธรรม และให้ความรู้ต่าง ๆ แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันความไม่แข็งแรงของสถาบันครอบครัวได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมายที่มีต้นเหตุมาจากเด็กและเยาวชน ภาระหนักจึงตกอยู่ที่สถาบันสื่อมวลชนซึ่งถูกคาดหวังว่าจะเป็นสถาบันที่ช่วยปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ในต่างประเทศจะเห็นได้ว่า มีการให้ความสนใจต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเป็นอย่างมาก อย่างเช่น สถานีโทรทัศน์ PBS ของอเมริกา สถานีโทรทัศน์ BBC ของอังกฤษ สถานีโทรทัศน์ NHK ของญี่ปุ่น ที่ผลิตและรักษามาตรฐานรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมาโดยตลอด

สำหรับในสหรัฐอเมริกา องค์การคาร์เนกี มูลนิธิฟอร์ด และกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐฯ ได้ประกาศจัดตั้งองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรขึ้นมาองค์กรหนึ่งเรียกชื่อว่า Children's Television Workshop (CTW) จุดมุ่งหมายขององค์กรเพื่อกระตุ้นสติปัญญาและการเจริญเติบโตด้านวัฒนธรรมความคิดของเด็กในวัย 4-5 ขวบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นที่กลุ่มเด็กด้อยโอกาส ซึ่งรายการที่ CTW ผลิตและได้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลกก็คือ Sesame Street ที่เริ่มออกอากาศในปี 1969 จนบัดนี้เป็นเวลากว่า 30 ปี แต่ความนิยมของผู้ชมยังคงแรงต่อเนื่องเรื่อยมา ทุกวันนี้มีเด็ก ๆ

รับชมรายการอยู่ประมาณ 20 ล้านคน รวมทั้งเด็กในประเทศอื่น ๆ อีกนับไม่ถ้วน (Baker William ,1998)

ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของการใช้สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ได้เอ่ยถึงปัญหาด้านสื่อมวลชนเกี่ยวกับเด็กไว้ 4 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. ขาดนโยบายและระบบการใช้สื่อมวลชนให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก
2. สื่อมวลชนไม่ได้ตระหนักในหน้าที่ และความรับผิดชอบ ด้านการพัฒนาเด็ก ยิ่งไปกว่านั้น บางส่วนกลับได้ถ่ายทอดค่านิยม และสาดิตตัวอย่างและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์อีกด้วย
3. ขาดการพัฒนาาระบบสื่อมวลชนที่เปิดโอกาสแก่ผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในการผลิต สาระ รายการ และกิจกรรมที่ได้มาตรฐานสำหรับเด็ก
4. ผู้บริโภคยังขาดความเข้าใจในอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็ก ขาดโอกาสในการจะเลือกรับบริการ และขาดบทบาทในการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดรายการและกิจกรรม

สำหรับในนโยบายและแผนพัฒนาเด็กในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 นั้นก็ได้กำหนดเป็นนโยบายเอาไว้ว่า

1. การกำหนดให้สื่อมวลชนมีบทบาทด้านการให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาเด็ก และด้านวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่บิดามารดาและผู้ปกครอง พร้อมทั้งให้จัดรายการบันเทิงและความรู้ที่เหมาะสมกับขั้นตอนของพัฒนาการแก่เด็ก
2. เร่งสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนารูปแบบและวิธีการฝึกอบรมเพื่อผลิตผู้จัดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
3. เร่งปรับปรุงรูปแบบและพัฒนาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อที่จะเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และมีคุณภาพ

จากแผนพัฒนาเด็กในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 นี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าภาครัฐไม่ได้เข้าใจถึงความหมายของคำว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่แท้จริง ซึ่งรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กคือ รายการโทรทัศน์ที่จะเสนอโดยคำนึงถึงคนดูที่เป็นเด็กเป็นหลักใหญ่ แต่จากนโยบายที่ได้กำหนดไว้ในข้อที่ 1 ว่าจะเสนอให้มีรายการโทรทัศน์เพื่อเสนอวิธีการอบรม

เลี้ยงดูเด็กแก่บิดามารดา และผู้ปกครอง ซึ่งรายการประเภทนี้ไม่ถือว่าเป็นรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก

แผนพัฒนาฉบับต่อมา คือ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ซึ่งในแผนพัฒนาฉบับนี้ได้วางมาตรการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยการใช้สื่อเป็นเครื่องมือ ดังนี้

1. ขยายปริมาณและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ออกไปสู่เยาวชนในชนบท และชุมชนแออัดให้มากขึ้น โดยเน้นการจัดการศึกษาทางสื่อมวลชน การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โดยให้สถานีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มบทบาทในการเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้แก่เด็กและเยาวชนในทุกพื้นที่

2. สร้างระบบกลไกในการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้อย่างมีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนที่ขาดโอกาสรับบริการ โดยให้สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีจัดรายการพร้อมกันวันละ 1 ชั่วโมง

3. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางมาตรการควบคุม และป้องกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมมิให้เผยแพร่สู่สังคม โดยการอบรม สัมมนา และให้ความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรมเปรียบเทียบทางสื่อมวลชนต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 นี้มีมุมมองที่แตกต่างจากในแผนพัฒนาฉบับที่ 5 โดยมองว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก คือ รายการทางด้านการศึกษาที่ถ่ายทอดความรู้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งจากการศึกษาในสหรัฐอเมริกาโดย Broughton (1986) แล้วพบว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กไม่ได้จำกัดแค่เป็นรายการทางการศึกษาเท่านั้น แต่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กควรเป็นรายการที่มุ่งให้เด็กดูแล้วเข้าใจ ได้รับความสนุกสนาน บันเทิงไม่เป็นพิษเป็นภัย สอดแทรกสาระลงไปในความบันเทิง เพราะถ้าหากรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมีเนื้อหาที่หนักเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ให้ความสนใจ

สำหรับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7(พ.ศ.2535 - 2539) นี้ จะดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาใน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต
2. ด้านโภชนาการ
3. ด้านสติปัญญาและความสามารถพื้นฐาน
4. ด้านการเตรียมเพื่ออาชีพและการมีงานทำ
5. ด้านสังคม วัฒนธรรม จริยธรรม และการเมืองการปกครอง

กับอีก 1 กลุ่มเป้าหมายพิเศษ คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะยากลำบากเป็นพิเศษ ในแผนดังกล่าวนี้ได้มีการกำหนดมาตรการการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของสื่อมวลชนไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดไม่ให้สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุโทรทัศน์เผยแพร่รายการหรือโฆษณาที่เป็นตัวอย่างไม่ดี มอมเมาเด็กและเยาวชน
2. ผนรงค้ให้สื่อมวลชนทุกแขนงได้ตระหนัก และจัดทำสื่อและรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสารในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ มากขึ้น รวมทั้งเผยแพร่ตัวอย่างที่ดีเพื่อปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน
3. ดำเนินการจัดสรรเวลา งบประมาณ และวางมาตรการที่เหมาะสมให้สื่อมวลชนทำแขนงได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกด้านและให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมด้วย เช่น ลดค่าใช้จ่ายให้แก่สื่อมวลชนที่จัดรายการสำหรับเด็กและเยาวชน

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 นี้เป็นสมัยของรัฐบาลที่มีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้มีการตื่นตัวในเรื่องปัญหาของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก โดยได้เชิญตัวแทนจากสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง ผู้ผลิตรายการเด็ก และผู้อุปถัมภ์รายการ เข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2535 ณ ทำเนียบรัฐบาล จากการประชุมสามารถสรุปถึงสภาพปัญหาและข้อคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ออกรายการโทรทัศน์ปัจจุบันพูดภาษาไทยไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อ่านข่าว

2. เวลาที่รัฐบาลสงวนไว้ให้ออกอากาศรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก คือ ระหว่างเวลา 18.00 – 19.30 น. เป็นเวลาที่เด็กส่วนใหญ่ยังไม่ถึงบ้าน จึงไม่มีโอกาสได้ดูรายการและยังเป็นช่วงเวลาที่ไม่สามารถแข่งขันกับรายการอื่นที่ออกอากาศในช่วงเวลาอื่นโดยเฉพาะช่วงเวลาที่ผู้คนดูมาก (Prime time) การวัดความนิยมของรายการจึงออกมาต่ำมาก ส่งผลให้หาผู้อุปถัมภ์รายการยาก

สำหรับวันหยุดสุดสัปดาห์นั้น ซึ่งเป็นเวลาที่เด็กส่วนใหญ่สามารถดูโทรทัศน์ได้นั้น ปรากฏว่าสถานีจะนำการ์ตูนต่างประเทศมาเสนอ โดยไม่ให้เวลาแก่ผู้จัดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก และการ์ตูนที่สถานีเสนอนั้นไม่เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์แก่เด็ก

ประเด็นเรื่องเวลานี้ได้มีข้อเสนอว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่จะขอให้สถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ให้ความหลังข่าวประมาณ 30 นาทีต่อสัปดาห์สำหรับรายการเด็กหมุนเวียนกันไป โดยคิดค่าเช่าราคาต่ำกว่าปกติ ส่วนวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ช่วงเช้าก็ควรแบ่งเวลาให้กับรายการเด็กด้วยเช่นกัน และควรที่จะแบ่งช่วงเวลาที่เหมือนกันทุกสถานีเพื่อความยุติธรรม อีกทั้งให้ผู้อุปถัมภ์รายการสามารถเลือกรายการได้

3. สถานีโทรทัศน์มักงดรายการเด็ก เพื่อถ่ายทอดสดรายการอื่นอยู่เสมอ ทำให้รายการเด็กออกอากาศไม่สม่ำเสมอ เป็นเหตุให้ผู้ชมขาดความสนใจเพราะคิดว่าเลิกจัดไปแล้ว ทำให้หาผู้อุปถัมภ์รายการยากขึ้นด้วย

สำหรับเรื่องโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจนั้น มีข้อเสนอว่า นอกเหนือจากการถ่ายทอดสดงานพระราชพิธีแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้สถานีโทรทัศน์ทุกช่องออกอากาศพร้อมกัน ขอให้สถานีโทรทัศน์เลือก และตกลงกันเองว่าจะออกอากาศเรื่องใดบ้างและเวลาใด และถ้าเป็นไปได้ไม่ควรจะเบียดบังเวลาของรายการเด็ก

4. ต้นทุนในการจัดทำรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กสูงมาก ผู้ผลิตรายการบางรายประสบปัญหาการขาดทุนเพราะขาดผู้อุปถัมภ์รายการ นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการจะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นค่าเช่าสถานี และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ส่วนเงินที่จะได้จากผู้อุปถัมภ์รายการนั้นล่าช้ามาก จึงต้องการเงินทุนสำรองหมุนเวียนสูง ทำให้ต้องกู้เงินและเป็นหนี้ธนาคาร

5. ในการลงทุนจัดทำรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ผู้จัดทำรายการที่มีบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ให้การอุปถัมภ์มาโดยตลอด หรือรายการที่มีหน่วยงานราชการหรือมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนนั้น ผู้จัดจะมีโอกาสทำรายการได้ดีเพราะมีเงินทุนสนับสนุน อีกทั้งไม่ต้องพะวงกับการหาผู้อุปถัมภ์รายการ

ได้มีข้อเสนอว่า น่าจะชักชวนบริษัทใหญ่ให้หันมาลงทุนสนับสนุนรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เพราะบริษัทใหญ่หลายแห่งก็ต้องการมีส่วนร่วมช่วยสร้างสรรค์สังคม

6. ในปัจจุบันรายการเด็กมีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ได้นำเด็กเป็นตัวตั้งว่าเด็กในวัยนั้นๆ ต้องการอะไร และควรเสนอรูปแบบรายการอย่างไรที่จะสนองตอบความต้องการของเด็ก

7. การทำสัญญากับสถานีโทรทัศน์กำหนดปีต่อปี โอกาสที่จะปรับปรุงรายการจึงทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากไม่แน่ใจว่าเมื่อลงทุนไปแล้วจะได้ต่อสัญญาในปีต่อไปหรือไม่

8. ในการจัดทำรายการนั้น บางครั้งต้องออกไปถ่ายทำในพื้นที่อันตราย และปัจจุบันไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่ควร จึงใคร่ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐในการอำนวยความสะดวก และให้ความคุ้มครองดูแล

ในส่วนของแนวทางการแก้ไขนั้น ท่านนายกรัฐมนตรีได้สรุปดังนี้

1. เรื่องที่สำคัญ คือ เวลาและผู้อุปถัมภ์รายการ ควรเสนอให้สถานีเพิ่มเวลาหลังข่าว ประมาณช่วงเวลา 20.30 – 21.30 น. สำหรับรายการเด็กโตหรือเยาวชนด้วย และจัดเวลาในช่วง 8.30 – 10.30 น. ในวันหยุดสุดสัปดาห์เป็นรายการสำหรับเด็กและเยาวชนขอให้สถานีโทรทัศน์นำไปพิจารณา และแจ้งผลมายังรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ในขณะนั้นคือ นางสาวสุรี จุติกุล)

2. เพื่อให้การจัดทำรายการเด็กอยู่ได้ มีคุณภาพและมีประโยชน์ต่อการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่เด็ก ควรจะให้การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ต้องไปแข่งขันกับรายการอื่นๆ แต่ทว่าในระหว่างรายการเด็กด้วยกันนั้น จำเป็นต้องให้มีความหลากหลายในการแข่งขัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพต่อไป

3. รัฐจะให้การอุดหนุนด้านค่าใช้จ่ายบ้าง ซึ่งต้องขอหารือกับคณะรัฐมนตรีก่อน ส่วนสถานีโทรทัศน์จะขอให้ช่วยอุดหนุนด้วย หรือลดราคาค่าเวลาสำหรับรายการเด็ก และรัฐจะพยายามชักชวนให้เอกชนร่วมสนับสนุนการจัดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเพิ่มขึ้น

4. สำหรับรายการโทรทัศน์เฉพาะกิจนั้น เห็นด้วยว่านอกจากงานพระราชพิธีแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้มีการออกอากาศทุกสถานี หรือให้ทุกสถานีออกอากาศในเวลาเดียวกัน

5. ในการติดต่อประสานงานหน่วยราชการ เพื่อให้ความสะดวกและให้การดูแลเรื่องความปลอดภัยนั้น ได้มอบหมายให้โฆษกรัฐบาลช่วยติดต่อประสานงานเรื่องนี้ต่อไป

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มีมุมมองเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ชัดเจนมากขึ้น รัฐมองว่าการที่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กจะพัฒนาได้นั้นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากทางภาครัฐและเอกชน ซึ่งในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้เป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับแรกที่จะให้การอุดหนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน

ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดตั้ง “กองทุนส่งเสริมการผลิตสื่อสำหรับเด็ก” ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ หรือ สยช. เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ซึ่งกองทุนส่งเสริมการผลิตสื่อสำหรับเด็กนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสื่อสำหรับเด็กของบุคคล คณะบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถแข่งขันกับสื่ออื่นๆ ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบันได้

2. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ผลิตสื่อที่ต้องการเสนอสื่อในรูปแบบใหม่ที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีประโยชน์ต่อเด็ก

3. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ผลิตสื่อที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มเด็กชนบท และเด็กด้อยโอกาส

4. ส่งเสริมทักษะในการเป็นผู้บริโภคที่มีคุณภาพ คือ ให้เด็กสามารถเลือกรับสื่อที่เป็นประโยชน์ รู้เท่าทันและรู้จักวิจารณ์สื่ออย่างมีเหตุผล

การสนับสนุนผู้ผลิตสื่อแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ประเภทให้ยืม ประเภทให้กู้ และประเภทให้เปล่า ซึ่งประเภทสุดท้ายต้องเป็นหน่วยงานของรัฐเท่านั้น โดยสื่อที่ให้การสนับสนุนครอบคลุมทุกประเภท ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

แต่อย่างไรก็ตามกองทุนส่งเสริมการผลิตสื่อสำหรับเด็กดำเนินงานมาได้เพียง 3 ปีเท่านั้นก็ต้องล้มเลิกไป เพราะการดำเนินงานของกองทุนฯ ไม่สามารถสนับสนุนสื่อโทรทัศน์ได้ครบวงจร และไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวนเงินที่กองทุนฯ ให้การสนับสนุนยังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าเช่าเวลา และสยช. เองก็มีนโยบายสนับสนุนเพียงแค่ว่าผลิตเท่านั้น ทำให้ผู้ผลิตต้องหาค่าเช่าเวลาและผลกำไรจากการโฆษณาอยู่เช่นเดิม

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) เป็นช่วงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ โลกไร้พรมแดน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและ

เยาวชน เพราะเด็กและเยาวชนยังไม่รู้จักเลือกบริโภคข้อมูลสารสนเทศ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความสับสนทางค่านิยม และการครอบงำทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการแผ่ขยายสิ่งมอมเมาผ่านธุรกิจบันเทิง และธุรกิจโฆษณา ได้ทำลายขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเร่งขยายกระแสบริโภคนิยมให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนได้เกิดการละเมิดสิทธิของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 จึงได้วางมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ โดย

1. ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อการเป็นผู้บริโภคที่ดี
2. เร่งรัดให้มีการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการผลิตสื่อโฆษณาสำหรับเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่เหมาะสมอย่างจริงจัง
3. สร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบให้สื่อมวลชนได้ตระหนักถึงผลกระทบของการเผยแพร่สารสื่อต่าง ๆ ต่อการพัฒนาเจตคติของเด็กและเยาวชน
4. ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนปลูกฝังเจตคติและความรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กและเยาวชนแก่สังคม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 นี้ได้วางแผนงานส่งเสริมบทบาทสื่อมวลชน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้มีการผลิตและเผยแพร่สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน
3. เพื่อยกย่องเชิดชูผู้ผลิตสื่อที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 นี้ นอกจากจะมีการออกกฎหมายเพื่อลงโทษสื่อมวลชนที่ผลิตสื่อไม่ได้มาตรฐานและเหมาะสมแล้ว ยังมีการยกย่องเชิดชูผู้ผลิตสื่อเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้สื่อมวลชนผลิตสื่อที่มีคุณค่าต่อเด็กและเยาวชน

ในปัจจุบันอยู่ในช่วงของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ซึ่งเป็นแผนที่ได้ขออนุมัติของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การ

พัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งในแผนพัฒนาฉบับนี้ประกอบไปด้วย 7 ยุทธศาสตร์การพัฒนา หนึ่งในนั้นก็คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและคุ้มครองสังคม

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 นี้ เป็นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะยาว โดยเป็นช่วงเวลาต่อเนื่องกันของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 (พ.ศ.2545 – 2554) ซึ่งได้วางนโยบายให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดย

1. สื่อมวลชนต้องสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และการเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อให้เด็กและเยาวชนในฐานะผู้มีส่วนสำคัญในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความคิดและกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ให้องค์กรวิชาชีพมีบทบาทในการกำกับดูแล และตรวจสอบสื่อมวลชนทุกประเภท อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้มีการกระจายเงินจากกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคมเพื่อสาธารณะมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรด้านสื่อ และการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

คณะรัฐบาลของ ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินได้มีการดำเนินงานตามกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ด้วยการใช้อำนาจการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นถึงโทษของยาเสพติดและสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชนทุกหมู่เหล่า โดยผ่านสื่อทุกรูปแบบ ด้วยการผลิตสื่อเพื่อสนับสนุนการรณรงค์ในพื้นที่เพื่อให้เข้าถึงประชาชนในวงกว้าง

ตารางที่ 1.1 แสดงการใช้สื่อของหน่วยงานภาครัฐในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์

สร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นถึงโทษของยาเสพติดและสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชน

หน่วยงาน	จำนวนโครงการ	สื่อที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย
สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ปปส.)	3	สื่อทางโทรทัศน์ สื่อทางวิทยุ	บิดามารดา และผู้ปกครอง เยาวชนชาย 13-19 ปี
กระทรวงยุติธรรม	1	สื่อทางโทรทัศน์	เยาวชน บิดามารดา และผู้ปกครอง
กระทรวงสาธารณสุข	1	สื่อทางโทรทัศน์	ผู้ติดยาเสพติด ผู้ปกครองที่มีบุตร หลานติดยาเสพติด

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ,2546

รัฐบาลในยุคของ ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร นั้นใช้สื่อมวลชนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตนเองต้องการ คือเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เช่น จัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดในเด็กและเยาวชน รัฐบาลในชุดนี้มองว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก คือรายการในรูปแบบใดก็ได้ที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนเดินอยู่ในกรอบของสังคมที่ได้วางเอาไว้

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 5 ซึ่งเป็นฉบับแรก ที่มองว่าควรใช้สื่อในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จนถึงฉบับที่ 9 ที่เป็นแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าภาครัฐบาลไทยเห็นความสำคัญของการใช้สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมาโดยตลอด ประเด็นปัญหาสำคัญที่ทุกแผนได้มองเห็นร่วมกันคือ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีเวลาในการออกอากาศที่น้อยเกินไป ซึ่งต่างก็เห็นว่าควรได้รับการแก้ไขโดยการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนในการผลิตรายการเพื่อให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมีคุณภาพมากขึ้น และควรมีการจัดสรรด้านเวลาออกอากาศ แต่การดำเนินนโยบายของภาครัฐในด้านของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะรัฐไม่มีความรู้ในเรื่องของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กอย่างแท้จริง จะเห็นได้ว่าการตีความถึงความหมายของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ นั้นแตกต่างกัน อีกทั้งความไม่ต่อเนื่อง รวมถึงความล่าช้าในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ทำให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนอยู่ในภาวะลุ่ม ๆ ดอน ๆ ตลอดมา

แม้ว่าในขณะนี้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กยังคงมีการออกอากาศในทุกสถานี แต่คุณภาพของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นมีมาน้อยเพียงใด ซึ่งหากเราพิจารณาถึงเนื้อหาสาระของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่มีอยู่ปัจจุบันนี้ จะพบว่าไม่มีเพียงไม่กี่รายการเท่านั้นที่มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับเด็กอย่างแท้จริง ส่วนรายการอื่น ๆ มักมีเรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง มีการโฆษณาแอบแฝง จากการสำรวจของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต หรือ สวนดุสิตโพล ที่ได้ทำการสำรวจในเรื่อง “รายการเด็กในฝันของเยาวชน ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ และประชาชนทั่วไป” โดยสำรวจระหว่างวันที่ 8-11 ธันวาคม 2546 โดยสำรวจความคิดเห็นของคนจำนวนทั้งสิ้น 793 คน (เยาวชน 289 คน 36.40% ผู้ปกครอง 133 คน 16.78% ครู/อาจารย์ 107 คน 13.49% และประชาชนทั่วไป 264 คน 33.29%) ผลสำรวจพบว่า 59.02% เห็นว่าความเพียงพอของสาระ ประโยชน์ของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนในปัจจุบันนั้นยังมีอยู่ไม่เพียงพอ โดยให้เหตุผลว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กส่วนใหญ่มีรูปแบบที่ซ้ำกันและเน้นความบันเทิงมากเกินไป ส่วน 38.71% เห็นว่ามีสาระ ประโยชน์เพียงพอแล้ว

เด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มคนที่มีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อ พ.ศ. 2545 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 62.8 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเด็กและเยาวชน(ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 0-24 ปี) 23.62 ล้านคน โดยจำแนกออกได้เป็น เด็ก 0-14 ปี จำนวน 13.56 ล้านคน เยาวชนอายุ 15-24 ปี จำนวน 10.06 ล้านคน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากพอสมควร แล้วเหตุใดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นจึงมีสัดส่วนของเวลาการออกอากาศน้อยกว่ารายการโทรทัศน์ประเภทอื่น ๆ

ปัจจุบันนี้รายได้หลักของสถานีโทรทัศน์นั้นส่วนใหญ่แล้วจะมาจากค่าโฆษณาสินค้า โดยสถานีโทรทัศน์มองว่าผู้รับสื่อก็คือผู้บริโภคสินค้า ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหลักของสื่อและบริษัทโฆษณาจึงเป็นคนในวัยทำงาน ที่มีรายได้ เพราะคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอย บริโภคสินค้าของเขา ดังนั้นสถานีโทรทัศน์จึงต้องผลิตรายการให้มีรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของคนในกลุ่มวัยทำงานเพื่อดึงให้บริษัทโฆษณามาซื้อเวลาในการโฆษณาสินค้า สถานีโทรทัศน์จึงให้ความสำคัญกับคนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ ในทางกลับกันเด็กเป็นผู้ที่ยังไม่มีรายได้ เขาจึงไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายหลักของบริษัทโฆษณา เพราะเขายังไม่มีความสามารถในการหาเงินมาบริโภคสินค้า ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นเหตุผลที่สถานีโทรทัศน์ไม่ให้ความสำคัญกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมากเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลให้รัฐบาลต้องเข้ามากำกับควบคุม โดยออกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐเพื่อ

การศึกษา และการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว ตามที่รองนายกรัฐมนตรี นายจาตุรนต์ ฉายแสง เสนอ โดยเห็นชอบให้เพิ่มบทบาทสื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยให้ขอความร่วมมือสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ในการจัดทำรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และครอบครัวเพิ่มขึ้น

การออกมติคณะรัฐมนตรีในครั้งนี้ ทางผู้บริหารสถานีส่วนใหญ่ยังไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลจะยึดเวลาช่วงไพรม์ไทม์คืนประมาณวันละ 1 - 1 ชั่วโมงครึ่งเพื่อจัดสรรเวลาให้กับเด็กและเยาวชนแทน โดยให้เหตุผลว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ แต่เหตุผลที่แท้จริงที่ผู้บริหารสถานีส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย น่าจะเป็นเพราะช่วงเวลาไพรม์ไทม์ในปัจจุบันนี้มีรายได้บางรายการชั่วโมงละไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ซึ่งบรรดาผู้บริหารเกรงจะเกิดผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ต่อระบบอุตสาหกรรม "โฆษณา" ที่ทำเงินในแต่ละปีมากกว่า 6 พันล้านบาท โดยยอดเงินดังกล่าวจะเป็นยอดที่อยู่ในช่วงไพรม์ไทม์ถึง 2 พันล้านบาท (สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ , 2546)

เวลาในช่วงไพรม์ไทม์นั้นถือเป็นช่วงเวลาที่ทำรายได้มหาศาลแก่สถานีโทรทัศน์ หากทางสถานีเปลี่ยนมาเป็นรายการสำหรับเด็กและเยาวชนแล้วอาจจะไม่สามารถหาสปอนเซอร์ได้ในอัตราเดิม ทำให้สถานีขาดรายได้ในส่วนนี้ รัฐบาลจึงควรจัดสรรงบประมาณเพื่อมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการและค่าเช่าเวลาในการออกอากาศ (Air time) แก่สถานีเพื่อให้เอกชนผู้ผลิตรายการสำหรับเด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเข้าไปผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กให้มีคุณภาพตามที่รัฐบาลต้องการ

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาถึงแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อให้ทราบว่าภาครัฐมีนโยบายใดในการที่จะส่งเสริมผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน ภาครัฐนั้นมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตรายการทั้งในด้านของการผลิตรายการ และ การหาช่องทางในการเผยแพร่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กหรือไม่ ตลอดจนหาความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงานว่าควรเป็นไปในลักษณะใด ที่จะก่อให้เกิดการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

1.2 ปัญหานำวิจัย

1. นโยบายและวิธีการที่ภาครัฐกำหนดเป็นแนวทางเพื่อการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นเช่นไร
2. แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ของภาครัฐเพื่อการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนมีศักยภาพเพียงใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา นโยบายและวิธีการที่ภาครัฐกำหนดเป็นแนวทางเพื่อการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ของภาครัฐในการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนโดยวิเคราะห์จากหลักเกณฑ์ที่มีกำหนดไว้ใน “แนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว”

1.5 ข้อสันนิษฐาน

แนวทางที่ภาครัฐกำหนดไว้เพื่อการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แนวทางได้แก่ 1. นโยบายและวิธีการส่งเสริมด้านการจัดหาช่องทางและเวลาในการออกอากาศให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน 2. นโยบายและวิธีการส่งเสริมมาตรฐานการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน 3. นโยบายและวิธีการส่งเสริมด้านเงินทุนในการผลิตรายการ 4. นโยบายและวิธีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน

รู้เท่าทันสื่อ และรัฐยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน

1.6 นิยามศัพท์

แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์	หมายถึง หลักการความคิดที่เกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน
กลยุทธ์การส่งเสริมรายการ	หมายถึง นโยบายและวิธีการปฏิบัติที่รัฐกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน
ศักยภาพ	หมายถึง ชีตความสามารถและขีดจำกัดของแนวทางที่เกี่ยวกับกลยุทธ์ของภาครัฐในการส่งเสริมรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน
รายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชน	หมายถึง รายการที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติตรงกับข้อกำหนดของรัฐ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ภาครรัฐนำไปใช้ในการวางนโยบายและกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่มีคุณภาพ
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่งานหน่วยงาน หรือผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในการนำเอาผลการวิจัย ไปเป็นแนวทางการวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในอนาคต